

УТВЪРЖДАВАМ:
/Ив. Димитрова/

**УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО,
ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ ЗА УЧЕБНАТА
2023/2024Г**

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ:

Настоящата програма е приета на заседание на Педагогическия съвет с Протокол № 8 от 07.09.2022 г.

A. Гражданско образование.

Гражданското образование е насочено към формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданите и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.

ЦЕЛИ:

1. Изграждане на автономна и активна личност, която:
 - Отстоява общочовешките ценности, ценности на демокрацията и човешките права
 - Познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество
 - Зачита значимостта на всяка човешка личност
 - Осъзнава и цени своята културна идентичност
 - Взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин
 - Изразява обосновано и критично гражданската си позиция
 - Взема самостоятелни решения относно своето развитие, проявява инициативност
 - Носи отговорност за поведението си
2. Функциониране на всяка образователна институция като автономна, активна и саморазвиваща се общност, която:
 - Възпитава в демократичните ценности
 - Насърчава инициативност, отговорност, солидарност

- Утвърждава демократична и здравословна среда, свободна от агресия и дискриминация
- Създава позитивна среда между представителите на различни културни общности

Б. Здравно образование

Здравето на човек е резултат не само от неговите физически дадености, семейна среда, норми и традиции, но от конкретното му поведение, което се изгражда под въздействие на придобитите знания, изградените умения и нагласи и позициите на значимите хора.

Констатирани са изключително тревожни тенденции по отношение на здравето на децата и младите хора, свързани с тяхното поведение, като:

- **широко разпространение на употребата на цигари** (независимо че се наблюдава трайна тенденция към намаляване на тютюнопушенето сред младите хора и у нас, България остава на четвърто място сред Европейските страни с най-високо разпространение на тютюнопушене в юношеска възраст).
- **увеличаване на употребата на алкохол** (всеки пети ученик на 16 години е пил 20 и повече пъти алкохол през последната година, а почти две трети от учениците са пили алкохол през последния месец от живота им);
- **нарастване на злоупотребата с психо-активни вещества** (26% от от учениците на 16 годишна възраст поне веднъж са опитвали някакъв наркотик ; средната възраст на първа употреба на хероин е 18 години ; след 2000 година процентът на заразен
- непрекъснато увеличаващ се брой деца, жертви на **пътно-транспортни произшествия**;
- **нарастване на броя на сърдечно-съдовите заболявания и смъртността от тях**;
- **широко разпространение на агресията и насилието в училище.**

Цитираните данни са от Национално представително изследване на сексуалното и репродуктивно здраве на младите хора на Министерство на здравеопазването, реализирано от ЕСТАТ, 2009

ЦЕЛИ:

- Изграждане на система от знания, умения и позитивни нагласи за здравословно поведение у всеки ученик.
- Психическото и физическото благополучие трябва да станат една от задачите на училищното образование
- Системата на училищното образование да подпомага децата и младите хора в избора им на здравословен начин на живот.

Здравното и екологично образование, са включени в културно-образователна област „природни науки и екология“, като здравното образование, което има за задача да изгражда знания, умения и нагласи за здравословен и екологичен начин на живот е част от предмета „биология и здравно образование“ и Човекът и природата

Подготовката на децата и младите хора като активни, отговорни и самостоятелни личности се осъществява в рамките на природна или обществена наука, където обучението е насочено основно към усвояване знания за природата и обществото.

Този процес изисква интерактивно обучение, насочено към изграждане на социални и жизненоважни умения.

Световната здравна организация определя жизненоважните умения са серия от психосоциални компетентности и междуличностни умения, които помагат на хората да вземат информирани решения, да решават проблеми, да мислят критично и креативно, да общуват ефективно, да изграждат здравословни отношения, да са съпричастни с другите, да се справят с трудностите и да управляват живота си по здравословен и продуктивен начин.

Важно е здравното образование да започне от първи клас и да надгражда в различните свои области знания, нагласи и умения у учениците във всички класове – да се започне с изграждането на хигиенни навици в първи клас и да се завърши с изграждане на умения за здравословен живот.

За това съвременният образователен подход започва да акцентира все повече върху развиването на умения и насочване към всички аспекти на здравето, включително физическото, социалното, емоционалното и умственото здраве.

В. ЕКОЛОГИЧНО ВЪЗПИТАНИЕ.

Описва значението на водата, почвата и въздуха за живота на хората, животните и растения. Възпитава положително отношение към опазване на околната среда, разбира необходимостта от разделно събиране и влиянието на вода, въздух върху човешкото здраве.

Г. ИНТЕРКУЛТУРНО ВЪЗПИТАНИЕ.

Умее да идентифицира прояви на нетолерантност в отношенията между представители на различни културни общности; развива умения за взаимодействие с представители на други културни общности във формална (учебна) и неформална среда.

Д. ДИГИТАЛНА И МЕДИЙНА ГРАМОТНОСТ.

Развива основни дигитално-медийни умения: познава основните части устройството си и правилата за безопасна работа с него, създава дигитално съдържание, общува онлайн безопасно, според приетите етични норми, намира и оценява автентичността на информация, базирайки се на критично мислене, решава проблеми с ИКТ, не предоставя лични данни.

II. Реализиране

В училищното образование ГЗЕИО се осъществява :

- В часа на класа
- В занимания по интереси
- В рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие по реда и при условията на ДОС за приобщаващо образование

- Чрез обучението по учебни предмети и модули, чрез интердисциплинарни програми, проекти или дейности по избор на учителя
- Чрез дейности за последователно развитие на класа като общност

III. Акценти

- Патриотично възпитание и изграждане на национална самочувствие
- Толерантност и интеркултурен диалог
- Финансова и правна грамотност
- Безопасност и движение по пътищата
- Защита на населението при бедствия и аварии и оказване на първа помощ
- Превенция на насилието , справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти
- Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха
- Превенция и противодействие на корупцията
- Здравно образование
- Превенция на зависимости/ наркомания,алкохол, тютюнопушене/
- Умение за решаване на конфликти и водене на спорове
- Образование и възпитание за околната среда и опазването ѝ
- Физическа култура и спорт
- Правила за безопасен интернет

IV. Дейности и мероприятия.

➤ *Гражданско образование :*

1. Цялостна учебна, извънкласна и извънучилищна дейност за изграждане и формиране на ценностна система в духа на хуманизма, толерантността и родолюбието.

Срок: постоянен

Отговорник: учители

2. Спазване на Правилника за дейността на ОУ „Хр.Смирненски“

Срок: постоянен

Отговорник: учители, ученици и родители

3. Провеждане на часа на класа съгласно изготвен Годишен тематичен план на училището с участието на учениците.

Срок: постоянен

Отговорник: класните ръководители

4. Осъществяване на взаимодействие между всички страни от учебно-възпитателния процес от страна на педагогическия съветник.

Срок: постоянен

Отговорник: пед. съветник

5. Работа с родителите за превръщането им в партньори на УВП.

Отговорник: учители и класни ръководители

➤ *Възпитаване и изграждане на национално самочувствие и общочовешки ценности и добродетели и продължаване на националните традиции, възпитаване на учениците в патриотизъм.*

1. Честване на национални и училищни празници.

- ◆ Отбелязване Деня на народните будители – 1 ноември

Срок- ноември

Отговорник- 2- 3 клас Рени Стоянова

6 клас – Д.Бонева

- ◆ Отбелязване 150 год. от обесването на Васил Левски

Срок- февруари

Отговорник- 1-4 клас Кл.ръководители

7 клас – М.Бодичева

- ◆ Отбелязване на 3 март

Срок- март

Отговорник- 1-7 клас Д.Атанасова

- ◆ Отбелязване патронния празник на училището

Отговорник: ЗДУД и преподаватели

2. Включване на училищната общност в значими инициативи, насочени към патриотичното възпитание на младите хора.

Срок: постоянен

Отговорник: учители

3. Организиране на дарителска инициатива „Дари любов“- ДВЛРГ „Дъга“

Срок: март

Отговорник: Кл.ръководител 5 клас

4. Организиране на доброволчески инициативи сред класовете преди и по повод християнски празници.

Срок: постоянен

Отговорник: учители, кл. ръководители

5. Посещения на изложби, театрални постановки, музеи.

➤ *Здравно образование*

Образованието трябва да е ориентирано към развитие на умения, нагласи и поведения, утвърждаващи здравословен начин на живот. Приложението им активизира учениците, насърчава ги при предаване на знания и опит от едни на други, стимулира ги за вземане на решения.

1. Здравословно хранене .

Проектни дейности в часовете по ЧП – запознаване с принципи на здравословното хранене

Срок – февруари

Отговорник – М.Бодичева

2. Организъм – здраве - вредни навици.

- Практическо занятие съвместно с медицинската сестра

Здравни проблеми сред подрастващите. След беседа и дискусия , ученици изготвят здравни послания.

Срок-февруари

Отговор- мед. сестра, кл.
ръководители

- **Национална програма за превенция на употреба на психоактивни вещества в училищна среда за ученици 5-7 клас**

6а, 6б, 6в – М.Бодичева

- **Хигиенни навици в училищна среда.**

Отговорник – Класни ръководители на 2 клас

- **Беседи от Български младежки Червен кръст, по програма Хелфи Телефон 112 . Оказване на първа помощ – 6 клас**

Срок- ноември

Отговорник- М.Бодичева

➤ *Екологично образование*

1. Опасните отпадъци от бита.

„Открий – снимай– предложи“ – Отпадъците в моя град.

Срок- май

Отговорник – М.Бодичева

2. Отбелязване на 22 април – Световен ден на Земята.

Отбелязване Часът на Земята

Срок- април

Отговорник – М.Бодичева

3. Кампания „ Посади дърво – дари въздух“

Отбелязване седмицата на гората – 1 -10 април

Срок – април

Отговорник – класни ръководители 4 клас

4. Екологични бедствия и катастрофи.

Срок – февруари

Отговорник – Класни ръководители

➤ *Интеркултурно образование.*

1. Отбелязване на Световен ден за възпоменание на жертвите от ПТП

Срок- ноември

Отговорник- П.Радева

2. Как да реагираме в рискова ситуация?

Среща с старши пожарникар - 6а, 6б клас

Срок - февруари

Отговорник- Д.Бонева

3. 21 март – Международен ден на хората със синдром на Даун.

Срок – март

Отговорник – Д.Бонева

4. Международен ден на детската книга – 23 април

Срок - април

Отговорник – К.Балчева

5. Световен ден на толерантността 16 ноември - инициативи на педагогическия съветник.

Срок - ноември

Отговорник - Д.Бонева

6. Ден на тормоза – 22 февруари. Съвместна инициатива с ПИЦ към Община Добрич

Срок - февруари

Отговорник – К.Балчева

7. България в Шенгенското пространство.

Да пътуване в Европа като пълноправни граждани на Шенгенското пространство – изложба на туристически дилпянки и любими европейски дестинации.

Срок – януари

Отговорник – К.Маринова

8. Празници и обичаи .

- Коледни празници.

Коледни картички и сурвакници (Участие в областна изложба)

Срок - декември

Отговорник – М.Петкова

- Отбелязване на Великден

Срок - април

Отговорник– М.Петкова

- Отбелязване на 1 март – изготвяне на мартеници.

Срок - март

Отговорник – 1 клас

- Пролетни празници и обичаи. Как празнуваме? Среща с представители на читалище „Пробуда“ село Победа.

Срок - април

Отговорник –

9. Култура и наследство. Музея – среда на обучение.

Срок - май

Отговорник - Д.Атанасова

10. Забавно междучасие .

Музикално междучасие. Международен ден на творците - 25 октомври

Срок - октомври (1 учебен срок)

Отговорник – М.Петкова

Танцово междучасие

Срок - 2 учебен срок

Отговорник – Е.Спецова

➤ Дигитална и медийна грамотност.

1. Отбелязване на Международния ден за безопасен интернет.

Срок – февруари

Отговорник – Кр.Николов

2. Дейности по придобиване и развиване на дигитално-медийни умения, интегрирани в учебните дейности (работа в клас, домашни, ученически проекти, отбелязване на „ден на...“) по различните учебни предмети.

3. Утвърждаване прилагането на „Единни училищни правила при разработването на ученически проект“ от всички учители в училището.

➤ Развитие на физическата дееспособност на учениците.

1. Отбелязване световния ден на мобилността- 27 септември

Срок – септември

Отговорник – Н.Колев

2. Септемврийски турнир – „Лекоатлетите на Добрич“

3. Участие в общински състезания – 7кл.

4. Ден на интензивното ходене. – 5кл.

5. Спортни празници на училището.